

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 22 augusti 1919 kl. 3 e. m.

*Tredje särskilda utskottets utlåtande i anledning av dels
Kungl. Majt:s proposition med förslag till lag om be-
frielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra
reservtruppövning, dels ock en i ämnet väckt motion.*

Närvarande: herrar Kvarnzelius, friherre Fleming, Hallin, Klefbeck, C. G. Ekman, Widell, Oscar Olsson, Alexanderson, K. G. Westman, J. E. Berglund, Dalberg*), Rehn, Anderson i Gävle, Nilsson i Landeryd, Andersson i Råstock*), Jönsson i Revinge, E. Lindley, Andersson i Knäppinge, Bengtsson i Norup, Hansson i Stockholm, Hammarskjöld, Carlsson i Frosterud och Söderhielm.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Till tredje särskilda utskottet hava riksdagens kamrar för förberedande behandling hänvisat en den 2 augusti 1919 dagtecknad proposition, nr 8, däruti Kungl. Majt, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning.

Häriigenom förordnas som följer:

Värnpliktiga av årsklassen 1910 vid fotfolket, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna, ävensom värnpliktiga av årsklassen 1914 ä vid rytteriet, fältartilleriet, positionsartilleriet, fältingenjörtrupperna och fälttelegraftrupperna må, i den utsträckning Konungen närmare förordnar, befrias från skyldighet att fullgöra dem jämlikt § 27 mom 3 värnpliktslagen åliggande reservtruppövning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

I sammanhang med remitterandet av nämnda proposition hava till utskottet överlämnats några i anledning av densamma inom kamrarna avgivna yttranden.

Motion.

Vidare har till utskottets förberedande behandling hänvisats en av herr *Lindhagen* inom första kammaren avgiven motion, nr 8, däruti motionären, med åberopande av de skäl, som i korthet av honom framförts i remissdebatten den 8 innevarande augusti, hemställt,

att riksdagen med anledning av propositionerna nr 7, 8 och 9 ville besluta fullständigt inställande av de övningar, som i propositionerna beröras och i varje fall skänka landet någon väsentlig lättnad utöver den tämligen principiösa och obetydliga nedsättning i övningarna, som i propositionerna förordas.

Till utskottet har därjämte överlämnats ett i anledning av förenämnda motion inom kammaren avgivet yttrande.

Utskottets
yttrande.

Utskottet som i sammanhang med den kungl. propositionen förehaft till behandling herr Lindhagens motion, i vad den avser de värnpliktsövningar, som i propositionen beröras, får, efter tagen del av den till grund för Kungl. Maj:ts förslag liggande utredningen samt det av motionären omförmälda yttrandet, anföra följande.

Uti § 27 mom. 3 värnpliktslagen stadgas:

Vapenför värnpliktig, vilken tilldelats hären, med undantag av dem, som nämnas i mom. 1 D av denna §, är skyldig att, på sätt Konungen närmare förordnar, deltaga i reservtruppövning:

vid fotfolket, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna i högst femton dagar under nionde eller tionde året, samt

vid rytteriet, fältartilleriet, positionsartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegrafrupperna i högst tjugufem dagar under femte eller sjätte året.

Enligt härens vapenövningstabell för utbildningsåret 1918—1919 äro följande kategorier värnpliktiga avsedda att under innevarande år inkallas till fullgörande av reservtruppövning, nämligen vid infanteriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna *årsklassen 1911* samt vid kavalleriet, fält- och positionsartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegrafrupperna *årsklassen 1914* ä. Här-

jämte har för åtskilliga kategorier värnpliktiga av årsklassen 1910 reservtruppövningen, som ursprungligen varit avsedd att äga rum under år 1918, uppskjutits till tidpunkt under år 1919, som framdeles skulle bestämmas. Så är förhållandet med flertalet infanteriet tilldelade värnpliktiga av nämnda årsklass ävensom med samtliga till denna årsklass hörande värnpliktiga vid fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att årets reservtruppövningar skola helt och hållet inställas. Beträffande årsklassen 1911 skulle detta ske på det sättet, att Kungl. Maj:t förordnar, att reservtruppövningarna med denna årsklass uppskjutas till år 1920. Med avseende å årsklasserna 1910 och 1914 ä kan däremot, på grund av värnpliktslagens bestämmelse att övningen skall äga rum senast under tionde respektive sjätte året, något sådant uppskov icke av Kungl. Maj:t beviljas. Kungl. Maj:t begär därför riksdagens medgivande, att värnpliktiga av sistnämnda båda årsklasser må, i den utsträckning Konungen närmare förordnar, befrias från skyldighet att fullgöra reservtruppövning. I avvaktan på riksdagens beslut i ämnet har Kungl. Maj:t förordnat, att årets reservtruppövningar skola tillsvidare uppskjutas.

Såväl med hänsyn till angelägenheten av att kunna åt det produktiva arbetet ägna alla till buds stående krafter som ur synpunkten av att i möjligaste mån begränsa de för närvarande synnerligen höga utgifterna för försvarsväsendet, anser utskottet, i likhet med Kungl. Maj:t, att årets reservtruppövningar böra inställas, och har utskottet icke något att erinra mot att detta sker på sätt i den kungl. propositionen angivits. Utskottet får alltså för sin del tillstyrka, att det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget av riksdagen antages.

Genom vad utskottet sålunda tillstyrkt torde herr Lindhagens motion, i vad den avser nu berörda ämne, få anses besvarad.

Utskottet får alltså hemställa,

1:o) att Kungl. Maj:ts i propositionen nr 8 framlagda förslag må av riksdagen bifallas;

2:o) att herr Lindhagens motion nr 8, i vad den avser de värnpliktsövningar, som i förenämnda proposition nr 8 beröras, må anses besvarad genom utskottets under 1:o) gjorda hemställan.

Stockholm den 22 augusti 1919.

På tredje särskilda utskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.